

คำแนะนำในการอบรมวิปัสสนากรรมฐาน
ณ ศูนย์ธรรมกาญจนา (กาญจนบุรี) โกเอ็นก้า อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
*****

กฎระเบียบ

พื้นฐานในการปฏิบัติวิปัสสนา คือ ศีล ศีลจะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาสมาธิ และ
กระบวนการทำจิตให้บริสุทธิ์นั้นจะเกิดขึ้นจากปัญญา คือการรู้แจ้งเห็นจริง

ศีล

ผู้เข้าปฏิบัติวิปัสสนาทุกท่านจะต้องรักษาศีล ๕ อย่างเคร่งครัด ได้แก่

๑. เว้นจากการฆ่าสัตว์
๒. เว้นจากการลักทรัพย์
๓. เว้นจากการประพฤตินอกใจ
๔. เว้นจากการพูดเท็จ
๕. เว้นจากการดื่มน้ำเมา

สำหรับผู้ที่เคยผ่านหลักสูตรนี้มาแล้ว จะต้องถือศีล ๘ ซึ่งมีเพิ่มเติม คือ

๖. เว้นจากการบริโภคอาหารในยามวิกาล
๗. เว้นจากการดูละครฟ้อนรำ และการใช้เครื่องหอมตกแต่งร่างกาย
๘. เว้นจากการนอนบนที่นอนที่หนาและอ่อนนุ่ม

ผู้ที่ได้เคยปฏิบัติมาแล้ว จะรักษาศีลข้อ ๖ ได้ด้วยการดื่มแต่เพียงน้ำปานะหลังจากการ
พักในเวลา ๕ โมงเย็น ในขณะที่ผู้ปฏิบัติใหม่ อาจจะดื่มนม น้ำชา หรือรับประทานผลไม้ได้ อาจารย์
ผู้สอนอาจจะยอมให้ผู้ที่เคยปฏิบัติมาแล้ว บางคนยกเว้นการรักษาศีลข้อนี้ได้ ถ้าหากบุคคลผู้นั้นมีปัญหา
ด้านสุขภาพ ส่วนศีลข้อ ๗ และ ๘ นั้น ทุกคนจะต้องรักษา

การยอมรับอาจารย์ผู้สอนและวิธีการปฏิบัติ

ในระหว่างการศึกษา ผู้เข้ารับการฝึกจะต้องรับที่จะปฏิบัติตามวิธีการ และคำแนะนำของ
อาจารย์ผู้สอนทุกประการนั่นคือ ผู้เข้ารับการฝึกจะต้องปฏิบัติตามวิธีการปฏิบัติที่อาจารย์สอน โดยไม่มี
การแต่งเติมหรือตัดทอนใด ๆ ทั้งสิ้น การยอมรับด้วยความเชื่อถือนั้น จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึก
สามารถปฏิบัติได้อย่างขยันขันแข็งโดยตลอด ซึ่งการยอมรับนี้ก็ควรจะมีการแยกแยะและทำความเข้าใจด้วย มิใช่เป็นไปเพราะถูกบังคับหรือหลงมกมายเหมือนคนตาบอด ความเชื่อมั่นที่มีต่ออาจารย์
ผู้สอนและวิธีการปฏิบัติ จำเป็นอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในการปฏิบัติวิปัสสนา

พิธีกรรมและวัตรทางศาสนาตลอดจนวิธีการปฏิบัติอื่นๆ

ในระหว่างการฝึก สิ่งที่สำคัญมากคือ จะต้องงดพิธีกรรมและวัตรทางศาสนาต่างๆ ทั้งหมด เช่น การจุดตะเกียงนับลูกประคำ ท่องมนต์ อดอาหาร สวดมนต์ เป็นต้น การปฏิบัติกรรมฐาน แบบอื่น ๆ หรือการปฏิบัติเพื่อการบำบัดรักษาอื่น ๆ จะต้องเว้นด้วย เช่น การเดินจงกรม การฝึกโยคะ โดยใช้สมาธิ ทั้งนี้ มิใช่เป็นการคัดค้านการปฏิบัติวิธีอื่น ๆ แต่เพื่อให้ได้ทดลองฝึกวิธีวิปัสสนาแบบนี้เพียง แบบเดียว เพราะการนำวิธีปฏิบัติวิธีอื่นมาผสมปนเปกักับวิธีปฏิบัตินี้ จะทำให้เป็นอุปสรรคต่อ ความก้าวหน้าในการปฏิบัติ หรืออาจจะทำให้การปฏิบัติไม่ได้ผลเลย แม้ว่าอาจารย์ผู้สอนจะคอยเตือน ชำแล้วซ้ำอีกก็ตาม แต่ก็ยังมีกรณีเช่นนี้เกิดขึ้นในอดีต เมื่อผู้รับการฝึกนำเอาวิธีการปฏิบัตินี้ไปรวมกับ พิธีกรรมอื่น ๆ จนทำให้เกิดอันตรายต่อผู้นั้น ความสงสัยและความสับสนที่อาจเกิดขึ้นนั้นสามารถจะ แก้ไขให้กระจ่างได้ โดยการไปพบอาจารย์ผู้สอน

การเข้าพบอาจารย์ผู้สอน

หากมีปัญหาหรือความสับสนใด ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติวิปัสสนา ควรจะไปขอคำอธิบาย จากอาจารย์ผู้สอนเท่านั้น เวลาระหว่าง ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น. จะเป็นเวลาที่จัดไว้ให้สำหรับเข้าพบ เป็นการส่วนตัวกับอาจารย์ที่ที่พัก แต่ท่านก็สามารถตั้งคำถามถามอาจารย์ได้ระหว่างเวลา ๒๑.๐๐ ถึง ๒๑.๓๐ น. ในห้องปฏิบัติรวม

การพบกับอาจารย์ผู้สอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อขอคำอธิบายสำหรับปัญหาทั่ว ๆ ไป เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติ จึงไม่ควรใช้โอกาสนี้ให้เสียไปกับการอภิปรายในเรื่องเกี่ยวกับปรัชญา หรือ ถกเถียงกันในประเด็นที่ไม่เกี่ยวกับการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานมีเอกลักษณ์ของตนเองที่ผู้ปฏิบัติเท่านั้น จึงจะรู้ได้ ผู้ที่เข้ารับการฝึกจึงควรมุ่งที่จะปฏิบัติเพียงอย่างเดียว

การรักษาความเงียบ

ผู้เข้ารับการฝึกทุกคนจะต้องรักษาความเงียบ นับตั้งแต่เริ่มต้นฝึกจนกระทั่ง ๑๐.๐๐ น. ของการฝึกวันที่ ๑๐ การรักษาความเงียบนี้ รวมไปถึงความเงียบทั้งทางกาย วาจา และใจ โดยจะต้อง ไม่มีการพูดจากับใครเลย และจะต้องงดการสื่อสาร ไม่ว่าจะในรูปแบบใดก็ตาม ทั้งการออกท่าทาง การเขียนโน้ต หรือทำสัญญาณต่าง ๆ แต่ผู้เข้ารับการฝึกสามารถพูดคุยกับอาจารย์ผู้สอนได้หาก จำเป็น และติดต่อกับผู้ดำเนินงานได้หากมีปัญหาเกี่ยวกับที่พัก อาหาร และอื่น ๆ แต่การติดต่อพูดจา เหล่านี้ ก็ควรมีให้น้อยที่สุด ผู้เข้าฝึกทุกคนควรจะสร้างความรู้สึ่ว่า ตนเองกำลังปฏิบัติอย่างจริงจัง เสมือนอยู่คนเดียว

คู่สมรส

จะมีการแยกชายหญิง แม้กระทั่งคู่สมรสก็ไม่ควรมีการติดต่อกันในระหว่างการฝึก

การสัมผัสทางกาย

จะต้องไม่มีการสัมผัสทางร่างกายใด ๆ ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะระหว่างเพศเดียวกันหรือต่างเพศ ตลอดระยะเวลาการฝึกและระหว่างที่อยู่ในศูนย์ฯ

โยคะและการออกกำลังกาย

แม้การทำโยคะหรือการออกกำลังกายจะไม่ขัดต่อการปฏิบัติ แต่ระหว่างการเข้ารับการฝึกอบรม ๑๐ วันนี้ ก็ขออย่าให้มีการออกกำลังกายใด ๆ ไม่ว่าจะโยคะ ท่าตัดตนบริหารร่างกาย มือเปล่า หรือวิ่งจ็อกกิ้ง ทั้งนี้ เนื่องจากศูนย์ปฏิบัติไม่มีสถานที่ที่จัดไว้โดยเฉพาะในเรื่องนี้ ถ้าต้องการออกกำลังกาย ให้ทำได้เฉพาะการเดินทางไปมาในระหว่างชั่วโมงพักผ่อน ในบริเวณที่กำหนดให้เท่านั้น

เครื่องราง ลูกประคำ หรืออื่นๆ

สิ่งเหล่านี้ห้ามนำเข้ามาในบริเวณที่พัก หากมีการนำเข้ามาโดยมิได้ตั้งใจ จะต้องนำไปฝากไว้กับผู้ให้บริการตลอด ๑๐ วัน

ของมีนเมาและยา

ห้ามนำเอายา เหล้า หรือของมีนเมา รวมทั้งยาแก้ปวดประสาท ยานอนหลับ และยาระงับประสาท หากจะต้องรับประทานยาเหล่านี้ตามที่แพทย์สั่ง จะต้องแจ้งให้อาจารย์ผู้สอนทราบล่วงหน้าก่อนการฝึก

สูบบุหรี่

ห้ามสูบบุหรี่หรือเคี้ยวยาเส้นตลอดระยะเวลาการฝึก

อาหาร

เนื่องจากศูนย์ฯ ไม่สามารถที่จะจัดหาอาหารพิเศษตามความต้องการของผู้ปฏิบัติ ธรรมเนียมได้ จึงต้องขอให้ผู้เข้ารับการฝึกรับประทานอาหารมังสวิรัตที่จัดเตรียมไว้ให้ หากผู้ใดที่แพทย์สั่งให้รับประทานอาหารพิเศษ เนื่องจากปัญหาด้านสุขภาพ ก็ขอให้แจ้งให้ผู้ดำเนินงานทราบในเวลา ลงทะเบียน

เสื้อผ้า

เสื้อผ้าที่ใช้ควรเรียบง่ายและสวมสบาย ไม่จำกัดสีหรือแบบ แต่ไม่ควรสวมใส่เสื้อผ้าที่รัดตึง โปรงบาง เสื้อไม่มีแขน หรือกางเกงรัดรูป ห้ามนุ่งกางเกงขาสั้นทั้งชายหญิง และห้ามอบแดดหรือเปลือยบางส่วนโดยเด็ดขาด ข้อห้ามเหล่านี้มีความสำคัญมาก ทั้งนี้ เพื่อมิให้รบกวนบุคคลอื่น

ความสะอาด ...

ความสะอาด

ผู้เข้ารับการฝึกจะต้องอยู่ และปฏิบัติร่วมกันในห้องปฏิบัติธรรม จึงจำเป็นที่จะต้องอาบน้ำทุกวัน และรักษาเสื้อผ้าให้สะอาด ในบางครั้งอาจไม่มีบริการซักผ้า ผู้เข้ารับการฝึกจะต้องซักเสื้อผ้าเอง แต่ก็ควรทำในช่วงเวลาพักเท่านั้น หากเป็นไปได้ ควรเตรียมเสื้อผ้าให้เพียงพอที่จะใช้ตลอดระยะเวลาปฏิบัติ

การติดต่อภายนอก

ผู้เข้ารับการฝึกจะต้องอยู่ในบริเวณที่ใช้ฝึกตลอดการฝึก จะออกไปภายนอกได้เฉพาะในกรณีจำเป็นอย่างยิ่ง และจะต้องได้รับอนุญาตจากอาจารย์ผู้สอนก่อน ผู้เข้ารับการฝึกจะต้องงดการโทรศัพท์ การเขียนจดหมาย และการพบปะกับผู้ที่มาเยี่ยมเยียน นอกจากในกรณีฉุกเฉิน ผู้ที่มาเยี่ยมจะต้องมาติดต่อกับฝ่ายจัดการ

ดนตรี อ่านหนังสือ และเขียนหนังสือ

ห้ามเล่นดนตรี ฟังวิทยุ และห้ามนำสิ่งที่ใช้เขียน หรืออ่านเข้ามาในสถานที่ฝึก ผู้เข้ารับการฝึกไม่ควรรบกวนตนเองโดยการเขียนบันทึก การห้ามเขียนและอ่าน ก็เพื่อที่จะได้ปฏิบัติตามธรรมฐานได้อย่างเคร่งครัด

เครื่องบันทึกเทปและกล้องถ่ายรูป

สิ่งเหล่านี้จะใช้ได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากอาจารย์ผู้สอนเป็นพิเศษเท่านั้น

นาฬิกาปลุก นาฬิกาข้อมือที่มีเสียงบอกเวลา

ห้ามนำมาใช้ในห้องปฏิบัติธรรมอย่างเด็ดขาด และไม่ควรรีบนานาฬิกาปลุกในที่พัก เพราะจะเป็นการรบกวนผู้อื่น

ทุนทรัพย์ในการดำเนินงาน

เพื่อให้การเผยแพร่ธรรมะเป็นไปโดยบริสุทธิ์ การฝึกอบรมดำเนินได้ด้วยเงินบริจาคเพียงอย่างเดียว และการบริจาคก็จะรับจากผู้ผ่านการฝึกมาแล้วเท่านั้น เหตุผลก็คือ การบริจาคควรมาจากผู้ที่ได้ตระหนักถึงประโยชน์ของธรรมะที่มีต่อตนเอง ซึ่งจะทำให้การบริจาค่นั้นเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติ หากท่านมีความปรารถนาที่จะแบ่งปันประโยชน์เหล่านี้กับผู้อื่น ท่านก็อาจจะกระทำได้ด้วยการบริจาคในวันสิ้นสุดการอบรม

การรับบริจาคจากผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการอบรมธรรมะนี้ เป็นรายได้ทางเดียวสำหรับที่จะนำมาใช้จ่ายในการจัดการฝึกอบรม โดยมีได้มีความสนับสนุนในด้านการเงินอื่นใด ทั้งอาจารย์ผู้สอนและผู้ดำเนินงานก็ล้วนไม่ได้รับผลตอบแทนใด ๆ จากการจัดการฝึกนี้ โดยวิธีนี้ ธรรมะจึงเผยแพร่ออกไปได้ด้วยเจตนาอันบริสุทธิ์ ไม่มีเรื่องผลประโยชน์ เข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้น ไม่ว่าการบริจาคของท่านจะมากหรือน้อย ก็ขอให้มาจากเจตนาที่บริสุทธิ์ เจตนาที่จะช่วยให้ผู้อื่นได้มีโอกาสพบกับธรรมะอันบริสุทธิ์เช่นเดียวกับท่าน "เพราะเหตุว่า มีผู้ที่ได้ออกค่าใช้จ่ายให้การฝึกของข้าพเจ้ามาแล้ว ตอนนี้ขอให้เป็นโอกาสที่ข้าพเจ้าจะได้ให้กับผู้อื่นบ้าง"

สรุป

สาระของกฎเกณฑ์และระเบียบต่างๆ อาจสรุปได้ดังนี้ "จงระมัดระวังการกระทำของตนให้มาก อย่ารบกวนผู้อื่น อย่าสนใจหากมีผู้อื่นรบกวน" อาจเป็นไปได้ว่า ผู้เข้ารับการฝึกไม่สามารถเข้าใจเหตุผลของกฎระเบียบต่าง ๆ เหล่านี้หากเป็นเช่นนี้ควรจะไปขอคำอธิบายในเรื่องเหล่านี้กับอาจารย์ผู้สอน มิใช่ปล่อยให้ตนเองเกิดความเข้าใจผิด หรือเกิดความสงสัยมากขึ้น

ดังนั้น การปฏิบัติตามระเบียบและความพยายามที่จะปฏิบัติให้มากที่สุดเท่าที่ตนจะทำได้ ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกปฏิบัติได้ผลดี และได้รับผลตามความมุ่งหมาย สิ่งที่จะต้องเน้นใน ๑๐ วันนี้ก็คือ "ปฏิบัติ" ปฏิบัติให้เหมือนกับว่า เราอยู่เพียงคนเดียวในการฝึก เพิกเฉยต่อสิ่งรบกวน และความไม่สะดวกสบายที่ต้องเผชิญอยู่ทั้งหมด ปฏิบัติด้วยจิตที่มุ่งเข้าสู่ภายในเท่านั้น

ประการสุดท้าย ผู้เข้ารับการฝึกควรระลึกไว้เสมอว่า ความก้าวหน้าในการปฏิบัติวิปัสสนาขึ้นอยู่กับบารมี (กุศลที่ได้สะสมมาแต่ปางก่อน) และปัจจัย ๕ ประการคือ ความเพียร ความศรัทธา ความจริงใจ สุขภาพอนามัย และปัญญา

ขอให้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ และข้อแนะนำเหล่านี้เป็นประโยชน์แก่ท่าน ขอให้ท่านได้รับผลสูงสุดจากการฝึกกรรมฐานนี้ ขอให้ทุกท่านได้รับความสงบและสันติสุขจากการปฏิบัติวิปัสสนาโดยทั่วกัน

ตารางเวลา

- ๐๔:๐๐ น. ระฆังปลุก
๐๔:๓๐ น. - ๐๖:๓๐ น. นั่งปฏิบัติในห้องปฏิบัติรวมหรือในที่พักส่วนตัว
๐๖:๓๐ น. - ๐๘:๐๐ น. อาหารเช้า
๐๘:๐๐ น. - ๐๙:๐๐ น. ปฏิบัติร่วมกันในห้องปฏิบัติรวม
๐๙:๐๐ น. - ๑๑:๐๐ น. ปฏิบัติในห้องปฏิบัติรวม หรือในที่พักส่วนตัวตามที่อาจารย์กำหนด
๑๑:๐๐ น. - ๑๒:๐๐ น. อาหารกลางวัน
๑๒:๐๐ น. - ๑๓:๐๐ น. พักผ่อน
๑๓:๐๐ น. - ๑๔:๓๐ น. ปฏิบัติในห้องปฏิบัติรวมหรือในที่พักส่วนตัว
๑๔:๓๐ น. - ๑๕:๓๐ น. ปฏิบัติร่วมกันในห้องปฏิบัติรวม
๑๕:๓๐ น. - ๑๗:๐๐ น. ปฏิบัติในห้องปฏิบัติรวมหรือในที่พักตามที่อาจารย์กำหนด
๑๗:๐๐ น. - ๑๘:๐๐ น. พักดื่ม น้ำปานะ
๑๘:๐๐ น. - ๑๙:๐๐ น. ปฏิบัติร่วมกันในห้องปฏิบัติรวม
๑๙:๐๐ น. - ๒๐:๑๕ น. ฟังธรรมบรรยายในห้องปฏิบัติรวม
๒๐:๑๕ น. - ๒๑:๐๐ น. ปฏิบัติร่วมกันในห้องปฏิบัติรวม
๒๑:๐๐ น. - ๒๑:๓๐ น. สอบถามข้อสงสัยกับอาจารย์เกี่ยวกับการปฏิบัติธรรม
๒๑:๓๐ น. พักผ่อน